

ПОДЕЈСЬЄ МІДЗНАРОДОВЕ В БАДАНИУ ПРЗЕСТЄПСТВ ПОПЄЛНІОНЬХ В ЗАКЛАДАХ КАРНЫХ

W artykule naukowym autor bada akty prawno-normatywne innych państw przedstawiające podejście międzynarodowe w badaniu przestępstw popełnionych w zakładach karnych. Na podstawie tego autor proponuje ogólne naukowe podejście w zakresie udoskonalenia ustawodawstwa krajowego Ukrainy.

Słowa kluczowe: przestępczość, zakłady karny, badanie, doświadczenie międzynarodowe.

INTERNATIONAL APPROACHES OF INVESTIGATION OF CRIMES ACCOMPLISHED ARE IN ESTABLISHMENTS OF IMPLEMENTATION OF PUNISHMENTS

In positions of the scientific article an author is conduct research normatively of legal acts of foreign countries, that expose the substantive provisions of international approaches of investigation of crimes perfect in establishments of implementation of punishments. On this basis an author offers the generalized scientific positions in relation to the improvement of national legislation of Ukraine.

Keywords: criminality, establishments of implementation of punishments, investigations, foreign experience.

МІЖНАРОДНІ ПІДХОДИ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ВЧИНЕНИХ В ПЕНІТЕНЦІАРНИХ УСТАНОВАХ

У положеннях наукової статті автором проводиться дослідження нормативно правових актів зарубіжних країн, які розкривають основні положення міжнародних підходів розслідування злочинів вчинених в пенітенціарних установах. На цій основі автор пропонує узагальнені наукові положення щодо удосконалення національного законодавства України.

Ключові слова: злочинність, пенітенціарні установи, розслідування, зарубіжний досвід.

Актуальність теми дослідження полягаю у тому, що за даними судово-слідчої практики щорічно в Україні в пенітенціарних установах за останні чотири роки збільшилася на 45 %; понад 93 % із загальної кількості злочинів, що вчиняються в установах пенітенціарної системи, вчиняється саме в установах виконання покарання у виді позбавлення волі (переважно в чоловічих установах середнього та максимального рівня безпеки); близько 35 % злочинів, які вчиняються в пенітенціарних установах, складають саме насильницькі злочини. При цьому латентність насильницької пенітенціарної злочинності, спрямованої на фізичну цілісність, статеву гідність, психічний стан особи, становить майже 90 % [1, 56-59, 109]. Отже, ми практично не знаємо реальної картини ступеня "кримінальної зараженості" засуджених у місцях позбавлення волі. В той же час як міжнародна практика свідчить що, щорічно в пенітенціарних установах Сполучених Штатів Америки (США) відбувається не менше 50 масових заворушень (бунтів) і групових непокор засуджених, більшість із яких супроводжується захопленням заручників і знищенням майна, та вчиненням злочинів різної тяжкості. У свою чергу, припинення масових заворушень будь-якою ціною спричиняє загибель як засуджених, так і співробітників пенітенціарних установ. Найбільші проблеми із вчиненням злочинів в пенітенціарних установах у сучасному світі мають країни Латинської Америки. Тюремна система майже всієї Латинської Америки

Oleh Batiuk
doktor nauk prawnych,
docent,
ekspert projektów
naukowych i
międzynarodowych
Instytut Rozwoju
Naukowego
Lubelskiego Parku
Naukowo -
Technologicznego
(m. Lublin, Polska)

перебуває у кризі, яка, на думку численних експертів, викликана трьома причинами – переповненістю пенітенціарних установ, впливом організованих кримінальних спільнот і відсутністю державних інвестицій [2, с. 43].

Важливо зазначити, що в редакції Європейських пенітенціарних правил змінені акценти та пріоритети, що ні в якій мірі не зменшує значущість традиційних цінностей, які лежать в основі цих правил, але відображає глибокі зміни, що відбулися в настрої людей та практиці пенітенціарних установ. Пріоритетні рішення в цих правилах закладені в шести головних принципах, які лежать в їх основі. Ці принципи втілюють в собі поняття гуманності, поваги людської гідності, соціальної спрямованості та ефективності управління, що є визначальним для чіткого та ефективного функціонування сучасних пенітенціарних систем. Вони надають цим системам всі необхідні атрибути етичної соціальної організації, що позитивно відображається на рівні утримання засуджених, підтримання статусу персоналу та виправдання сподівань цивілізованого суспільства щодо необхідності належного функціонування пенітенціарних установ [3].

Сьогодні пенітенціарні системи зарубіжних країн на перше місце ставлять персонал, адже сучасне вільне поза камерне спілкування засуджених, ускладнює роботу персоналу. Відповідно, потрібна велика координація, персонал повинний краще розуміти мету виправного впливу ув'язнених та свою роль у цьому процесі. Підбір працівників, їх навчання і досягнення ними тих високих стандартів, яким повинний відповідати персонал пенітенціарних служб, є першочерговим завданням пенітенціарної адміністрації.

Слід зазначити, що проблеми запобігання злочинності органами й установами ДПтС України традиційно привертають до себе пильну увагу науковців, особливо з часу відокремлення пенітенціарного відомства від Міністерства внутрішніх справ України (1999 р.). Особливо цікавими в науковому плані є праці вітчизняних та закордонних учених, які представляють різні галузі наукового знання: Ю. М. Антоняна, Л. В. Багрія-Шахматова, О. М. Бандурки, М. П. Барабанова, В. С. Батиргареєвої, І. Г. Богатирьова, М. Г. Вербенського, П. А. Вороб'я, В. О. Глушкова, В. В. Голіни, Б. М. Головіна, В. К. Грищука, І. М. Даньшина, С. Ф. Денисова, Т. А. Денисової, О. М. Джужі, А. І. Долгової, В. М. Дрьоміна, О. О. Дудорова, В. П. Ємельянова, А. П. Закалюка, А. Ф. Зелінського, О. Г. Кальмана, І. І. Карпеця, В. В. Коваленка, О. Г. Колба, О. М. Костенка, В. М. Кудрявцева, І. П. Лановенка, О. М. Литвака, О. М. Литвинова, В. В. Лунєєва, О. А. Мартиненка, П. П. Матишевського, М. І. Мельника, В. А. Мисливого, П. П. Михайленка, С. С. Мірошніченка, А. А. Музики, Д. Й. Никифорчука, В. І. Осадчого, Г. О. Радова, А. В. Савченка, О. В. Старкова, В. В. Сташиса, А. Х. Степанюка, В. Я. Тація, В. М. Трубникова, В. О. Тулякова, Г. А. Туманова, П. Л. Фріса, Ю. О. Фролова, М. І. Хавронюка, В. Б. Шабанова, В. І. Шакуна, В. Є. Южаніна, Н. М. Ярмиш, О. Н. Ярмиша, С. Д. Яценка, М. М. Яцишина та інших дослідників. Незважаючи на значну кількість праць із названої проблематики, маємо повне право констатувати, що питання впровадження зарубіжного досвіду у практику розслідування злочинів вчинених у пенітенціарних установах досліджувалось лише поверхнево окремими науковцями: А.В. Іщенко, Н.В. Карпенко, В.А. Сас, М.М. Сербін.

Постановка завдання. Вважаємо за доцільне шляхом аналізу зарубіжних наукових джерел та відповідних інформаційних оглядів у сфері функціонування пенітенціарних установ ряду країн дослідити зарубіжний розслідування злочинів, що вчиняються у пенітенціарних установах.

Виклад основного матеріалу. Зазначені теоретико-методологічні підходи у повній мірі відносяться до змісту питань, що пов'язані з вивченням зарубіжного позитивного досвіду розслідування злочинів, учинених у пенітенціарних установах. Зауважимо, що досить важливою у цьому напрямі є й юридична практика закордоном.

Заслуговує у зв'язку з цим на увагу досвід деяких європейських держав. Відповідно до положень §314 КПК Федеративної Республіки Німеччини (наділі ФРН), апеляційна скарга може бути подана як у письмовому вигляді, так і усно із занесенням до протоколу судового засідання. Крім цього, якщо скаржник тримається під вартою (зокрема, у виправній колонії), він вправі подати усну апеляцію шляхом занесення її до протоколу відповідного дільничного судді за місцем утримання (§ 299 КПК ФРН) [3, с. 621]. Так, згідно зі ст. 20 КПК Литовської Республіки та КПК Грузії, доказами в суді визнаються фактичні дані та

інформація, подані в установленому порядку, які підтверджують або спростовують обставини, що мають значення для справи [3, с. 656]. У той самий час, по-іншому шляху у цьому контексті пішли в Естонській Республіці, а саме – у КПК відсутнє поняття «доказ», а лише наводиться перелік видів доказів [3, с. 656].

Крім цього, як встановив О.Ю. Татаров, аналіз законодавства країн колишнього Радянського Союзу дає підстави стверджувати, що джерела їх кримінально-процесуального права не обмежуються лише нормами КПК. До них об'єктивно відносяться також положення Конституції, рішення судових органів, міжнародні договори тощо [4, с. 557], що важливо з огляду того, що у пенітенціарних установах України утримуються іноземні засуджені, які вчиняли так звані продовжувані злочини, розслідування по яких здійснюється по спеціальній процедурі, передбаченій главою 43 КПК України «Міжнародна правова допомога при проведенні процесуальних дій». Зокрема, до джерел кримінально-процесуального права в Республіці Казахстан віднесені: Конституція, Конституційні закони КПК, міжнародні договори, інші зобов'язання Республіки Казахстан, а також постанови Конституційного та Верховного Судів (відповідно до ч. 2 ст. 1 КПК України, кримінальне процесуальне законодавство України складається з відповідних положень Конституції України, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, цього Кодексу та інших законів України).

До кримінально-процесуального законодавства Латвії, як це витікає із змісту ст. 1 КПК, відноситься лише цей Кодекс.

Зауважимо, що теоретико-прикладне значення мають й інші напрями реформування досудового розслідування, у тому числі у сфері виконання покарань, що мають місце у колишніх пострадянських республіках. Зокрема, в Грузії та Латвії прокурор одночасно є і органом досудового розслідування, і здійснює функцію нагляду за кримінальним провадженням [4, с. 565].

У ст. 82 КПК Республіки Молдова особу, яка бере участь у цій слідчій дії, називають «процесуальним асистентом».

У ст. 49 КПК Республіки Білорусь визначено, що в разі, якщо при порушенні кримінальної справи підстави для визнання особи потерпілим відсутні, це рішення приймається негайно після встановлення відповідних підстав.

У ст. 81 КПК Вірменії досить детально закріплені права та обов'язки понятого.

Як з цього приводу зробив висновок О.Ю. Татаров, зважаючи на застарілість деяких положень досудового розслідування, що себе не виправдали, при оновленні вітчизняного законодавства слід виважено поєднувати стандарти, прийняті у правових системах зарубіжних країн, із надбанням чинного КПК України, оскільки більшість його норим та інститутів, у тому числі з напрацьованими змінами й доповненнями, перевірено практикою та визнано достатньо ефективними [4, с. 584].

Не менш цікавим та повчальним у зв'язку з цим є й досвід кримінально-процесуальної діяльності західноєвропейських країн і США. Зокрема, за законодавством Італії взяття під варту, зняття інформації з каналів зв'язку, в окремих випадках протоколювання показань свідків, контроль за дотриманням строків досудового провадження здійснюється спеціальним суддею з попереднього розслідування (GIP) [5, с. 672].

Повноваження юрисдикційного характеру під час досудового розслідування за законодавством Франції також надано судді по свободах і ув'язненню, який був введений Законом від 15 червня 2000 р. № 2000-516 «Про захист презумпції невинуватості і прав потерпілого» [5, с. 672-673].

У країнах зі змагальною моделлю кримінального процесу (таких, як США чи Великобританія), сторона захисту є абсолютно незалежною у зборі доказів, у тому числі і показань, від сторони обвинувачення, при цьому може їх збирати як самостійно, так і з залученням приватних детективів.

Вважаємо, що сторона захисту у вітчизняному кримінальному провадженні також повинна бути зрівняна у правах зі стороною обвинувачення щодо надання до суду доказів у вигляді показань чи пояснень, зібраних нею. Поряд з цим слід зазначити, що показання з чужих слів є досить суперечливим інститутом кримінального провадження, оскільки

донедавна українському кримінальному процесуальному праву він був невідомий. Він прийшов до нас з кримінального процесуального права США, в якому розроблено цілу теорію допустимості показань з чужих слів як доказів. За кримінальним процесуальним законодавством США, до таких показань належить будь-яка інформація, яка не стосується особистих знань свідка, а є отриманою від третіх осіб. Така заява свідка зазвичай тягне за собою заперечення захисника іншої сторони і суд може заборонити присяжним брати цю заяву до уваги. Однак із загального правила недопустимості показань з чужих слів як доказів є виняток, а саме це: заява особи, що знаходилася на межі смерті; спонтанні вислови – вислови, які особа робить у запалі, не маючи часу на їх обдумування; заяви, зроблені свідком поза залом суду і письмово чи іншим чином зафіксовані (такі заяви можуть бути представлені як докази за умови, що свідок у суді підтвердить їх достовірність); заяви третіх осіб, які можуть викрити їх у вчиненні протиправного діяння; документи, записи, свідоцтва тощо [6, с. 377].

У Франції повноваження з кримінального переслідування, нагляду за органами розслідування та керівництва ними, підтримки обвинувачення в суді під час розгляду кримінальних справ, контролю за законністю судових актів, забезпечення виконання вироків і рішення судових органів покладаються на прокуратуру. Органи прокуратури у Франції входять до системи Міністерства юстиції. Прокурори перебувають під керівництвом і контролем керівників вищого рівня та підпорядковані Міністру юстиції. Генеральний прокурор при Касаційному суді зі своїм апаратом посідає особливе місце в системі органів прокуратури, оскільки його функції обмежені виступами в цьому суді. При кожному апеляційному суді є генеральний прокурор зі своїми помічниками, головний з яких має звання генерального адвоката. Республіканські прокурори (так у Франції називають прокурорів нижчої інстанції, однак вони мають широкі повноваження) перебувають при виправних судах і здійснюють кримінальне переслідування за всіма кримінальними справами в районі дії цього суду. Вони особисто або через своїх заступників підтримують обвинувачення в більшості судів присяжних, у виправних судах, а також, у разі потреби, в поліцейських судах [7, с. 170–171]. Органи досудового слідства Франції у своїй діяльності керуються нормами Конституції Франції 1958 р., КК та КПК Закону про судоустрій, Ордонансу № 45, Органічного Закону «Про статус магістратури», Закону Франції «Про посилення безпеки і захисту свободи особи» від 02.02.1981, Положення про жандармерію та ратифікованими міжнародно-правовими актами.

В Італії кримінальне переслідування здійснюють підрозділи Департаменту публічної безпеки МВС (зокрема, дирекції кримінальної, превенції, автодорожньої, залізничної, прикордонної та поштової поліції). В Італії, крім цього, існують: Корпус державної поліції, діючої у складі МВС; Корпус карабінерів, що перебуває в підпорядкуванні міністерств оборони та внутрішніх справ; Фінансова гвардія, призначена для забезпечення дотримання законів у сфері економіки, фінансів і торгівлі, підпорядкована міністерствам оборони та фінансів, і так звана Лісна варта Міністерства сільського господарства та лісів, покликана боротися з порушеннями законодавства про охорону навколишнього середовища. На практиці така структура часто призводить до дублювання в роботі (особливо поліції та карабінерів), протиріч і перекладання відповідальності. Подібна ситуація, проте дещо менш виражена, спостерігається у Франції, Іспанії, Нідерландах, Бельгії й інших західноєвропейських країнах.

У Німеччині здійснення кримінального переслідування, зокрема прийняття рішення про його початок чи завершення, з'ясування обставин справи та збирання доказів є основним завданням прокуратури Німеччини. У системі поділу влади прокуратура є адміністративним відомством у системі виконавчої влади. При цьому організаційно органи прокуратури належать до судової системи, а саме: в кожному суді загальної підсудності є відповідна прокуратура. При Верховному федеральному суді функції прокуратури здійснюють генеральний федеральний прокурор і підпорядковані йому федеральні прокурори (всі вони діють під загальним керівництвом міністра юстиції Федеративної Республіки Німеччини (ФРН)). При вищих судах землі, судах землі та дільничних судах діють відповідні прокурори, загальне керівництво якими, у свою чергу, здійснює міністр юстиції кожної із земель; відповідно земельне управління юстиції здійснює нагляд за

органами прокуратури цієї землі, на якій вони територіально розташовані [8, с. 151]. При цьому кримінальні злочини розслідує поліція, що підпорядкована федеральній владі або Міністру внутрішніх справ відповідної землі. Поліція ФРН працює у складі Міністерства внутрішніх справ. Федеральна кримінальна поліція як спільна служба Федерації і Земель створена в 1951 р. для боротьби з кримінальною злочинністю на території федерації. Вона може сама провадити кримінальне переслідування на прохання земельної влади або за розпорядженням федерального міністра внутрішніх справ. При цьому Федеральна кримінальна поліція є центром інформації та зв'язку між усіма поліцейськими службами Німеччини із запобігання злочинам [7, с. 152–153]. Правовою основою діяльності органів досудового слідства Німеччини є: Конституція ФРН 1949 р., Федеральний закон «Про судоустрій», КПК ФРН, Положення про організаційну структуру прокуратури, Правила внутрішнього розпорядку прокуратури та ратифіковані міжнародно-правові акти.

У рамках інквізиційної системи слідства (в якій слідство викриває злочинця) існують дві базові моделі взаємодії кримінальної поліції з прокуратурою та судами. У першій моделі загальний нагляд над слідством здійснює суд, у другій – прокуратура. У країнах з розвинутою демократією, власне, розслідування проводиться кримінальною поліцією, а суди та прокуратура не мають оперативних можливостей для цього. Перша модель застосовується в таких країнах, як: Франція, Люксембург, Іспанія (для певних злочинів). Друга модель діє в Італії, Нідерландах, Німеччині, Португалії [7, с. 166-167].

Висновок даного дослідження дозволяє узагальнити: по-перше, у державах – членах ЄС діють правові акти, прийняті ЄС та які регламентують діяльність із розслідування злочинів, що посягають на правовий порядок кількох країн – учасниць Союзу. При цьому одним із найважливіших напрямів єдиної загальноєвропейської політики виступає співпраця з питань боротьби зі злочинністю. Зазначений напрям регулюється установчими актами ЄС, а саме – Договором про ЄС 1992 р., Амстердамським договором 1997 р., Ніццьким договором 2001 р., Конвенцією про створення Європейського поліцейського відомства й актами теоретичного права. Пріоритетними завданнями співпраці поліції та судових органів держав – учасниць ЄС у кримінально-правовій сфері є протидія тяжким і особливо тяжким злочинам, що становлять надзвичайну небезпеку країнам – членам Союзу. Для виконання вказаного завдання в ЄС було створено Європейське поліцейське відомство – Європол [8, с. 57].

По-друге, цікавим є також наукові та практичні підходи, що склались у західноєвропейських державах та США з питань досудового розслідування. Зокрема, у Франції після пошукового дізнання проводиться змагальне досудове слідство, а саме: судовий слідчий приймає справу до свого провадження й здійснює за участю сторін дії в межах пред'явленого прокурором обвинувачення. У Німеччині досудове слідство практично відсутнє – у пошуковому розслідуванні про застосування заходів примусу й легалізації доказів приймає слідчий суддя. І Хоча він періодично вступає в процес за клопотанням сторін, проте не приймає справу до свого провадження. У Великобританії та США поліцейське розслідування взагалі не вважається кримінально-процесуальною діяльністю й здійснюється в адміністративному порядку. При цьому діяльність поліції регулюється правилом по виключенню доказів, отриманих з порушенням належної процедури. Більш того, юридично поліція та прокуратура діють як сторони, що «поставляють» матеріал для досудового розгляду [4, с. 635].

По-третє, приходимо до єдиного положення про те, що у світі існують два провідних «національних» типи кримінального процесу: романо-германський і англосаксонський. При цьому, як встановлено у результаті спеціальних наукових досліджень, одним із основних розходжень між ними є переважне значення в кримінальному праві або законодавстві, або судової практики. Поряд з цим необхідно визнати, що в останній час, намітилась чітка тенденція щодо зближення цих правових систем, а саме – якщо в романо-германському праві зростає нормотворча роль судової практики, то в державах англосаксонського спрямування – законодавства, при цьому суд з органа правотворчості трансформується в орган правозастосовний. Зауважимо, що з позиції «історичної» типології, всі сучасні кримінально-процесуальні системи в демократичному суспільстві відносяться до публічно-позовного змагального типу, в якому забезпечуються як приватні, так і суспільні інтереси.

При цьому пошукові засади притаманні початковому етапу провадження у справі, а змагальність – здебільшого домінує у наступних стадіях.

По-четверте, викладені теоретико-прикладні підходи та позитивний зарубіжний досвід з питань розслідування злочинів, у тому числі в пенітенціарних установах, й склали методологічне підґрунтя при визначенні та обґрунтуванні науково обґрунтованих пропозицій, спрямованих на удосконалення правового механізму досудового розслідування в Україні.

Література:

1. Климкін В.М. Кримінологічні засади запобігання насильницькій пенітенціарній злочинності в Україні: Дис...канд. юрид. наук: 12.00.08. – Одеса, МГУ, 2014. – 234 с.
2. Пожары и беспорядки : тюремная система Латинской Америки – в кризисе [пер. Ю. Александров] // Ведомости уголовно-исполнительной системы. – 2011. – № 2. – С. 43–44.
3. Бараш Є.Ю. Організаційно-правові засади діяльності установ виконання покарань : дис. ... канд. юрид. наук : за спец. 12.00.07 / Є.Ю. Бараш. – Харків, 2006.
4. Татаров О.Ю. Досудове провадження в кримінальному процесі України: теоретико-правові та організаційні засади (за матеріалами МВС)[Текст]: [монографія] / Татаров О.Ю. – Донецьк: ТОВ «ВВП «Промінь», 2012. – 640 с.
5. Правова доктрина України: у 5 т. –Х.: Право, 2013. – Т. 5.: Кримінально-правові науки в Україні: стан, проблеми та шляхи розвитку / В.Я. Тацій, В.І. Борисов, В.С. Батиргареева та ін.; за заг. ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова. – 1240 с.
6. Carmen Rolando V. del. Criminal Procedure: Law and Practice. – [2nd ed.]. / Rolando V. del Carmen. – Pacific Grove, California: Brooks/Cole publ., 1991. – 483 p.
7. Порівняльне правознавство : [курс лекцій] / [Л. В. Голяк, А. С. Мацко, О. В. Тюріна]. – К. : МАУП, 2004. – 200 с.
8. Грибовская Н. Н. Место и роль Европейского полицейского ведомства в реализации единой уголовной политики Европейского Союза / Н. Н. Грибовская // Российский следователь. – 2006. – № 9. – С. 56–58.

INTERNATIONAL APPROACHES OF INVESTIGATION OF CRIMES ACCOMPLISHED ARE IN ESTABLISHMENTS OF IMPLEMENTATION OF PUNISHMENTS

O. BATIUK

Relevance of a subject of a research I am that according to judicial and investigative practice annually in Ukraine in penal institutions for the last four years increased by 45%; over 93% from total of crimes which are committed in institutions of penal system are made in institutions of performance of punishment in the form of imprisonment (mainly in men's institutions of the average and maximum level of safety); about 35% of crimes which are committed in penal institutions make violent crimes. At the same time latency of the violent penitentiary crime directed to physical integrity, sexual advantage, a mental condition of the person represents nearly 90% [1, 56-59, 109]. Therefore, we practically do not know a real picture of degree of "criminal contamination" of convicts in places of detention. At the same time as the international practice demonstrates that, annually in penal institutions of the United States of America (USA) there are not less than 50 mass riots (revolts) and group nepovinoventiye of convicts, the majority of which is followed by taking of hostages and destruction of property, and commission of crimes of different weight. In turn, the termination of mass riots at any cost causes death both convicts, and the staff of penal institutions. The greatest problems with commission of crimes in penal institutions in the modern world have the countries of Latin America. The prison system of almost all Latin America is in crisis which, according to numerous experts, is caused by three reasons - overpopulation of penal institutions, influence of organized criminal communities and lack of the state investments [2, page 43].

It is important to note that in edition of the European penitentiary rules the changed accents and priorities what does not reduce at all the importance of traditional values which are the cornerstone of these rules, but displays profound changes which took place in mood of people and the practician of penal institutions. Priority decisions in these rules are put in six main principles which are their cornerstone. These principles personify a concept of humanity, respect of human dignity, a social orientation and management efficiency which is defining for accurate and effective functioning of modern penal systems. They provide to these systems all necessary attributes of the ethic social organization which is positively displayed at the level of keeping of convicts, maintenance of the status of personnel and a justification of hopes of civilized society concerning need of appropriate functioning of penal institutions [3].

Today penitentiary systems of foreign countries on the first place put personnel, modern free for chamber communication of convicts, complicates work of personnel. Respectively, big coordination is necessary, the personnel are guilty to understand better the purpose of corrective influence *uvjazyeny* and the role in this process. Selection of workers, their studies and achievement of those high standards by them to which guilty to answer personnel of penitentiary services, is a prime task of penitentiary administration.

It should be noted that problems of prevention of crime by bodies and DPTS institutions of Ukraine traditionally draw to themselves close attention of scientists, especially since separation of penitentiary department from the Ministry of Internal Affairs of Ukraine (in 1999). In the scientific plan works of domestic and foreign scientists which represent different branches of scientific knowledge are especially interesting: Yu. M. Antonyana, L. V. Bagrya-Shakhmatov, O. M. Bandurka, M. P. Barabanova, V. S. Batirgarevo, I. G. Bogatiryov, M. G. Verbensky, P. A. Vorobyia, V. O. Glushkov, V. V. Golini, B. M. Golovkin, V. K. Grishchuk, I. M. Danshina, S.F. Denisov, T. A. Denisovoi, O. M. Dzhuzhi, A. I. Dolgovoi, V. M. Dryomin, O. O. Dudorov, V. P. Yemelyanov, A. P. Zakalyuk, A. F. Zelinsky, O. G. Kallman, I. I. Karpetsya, V. V. Kovalenka, O. G. Kolba, O. M. Kostenko, V. M. Kudryavtsev, I. P. Lanovenka, O. M. Litvak, O. M. Litvinov, V. V. Longeeva, O. A. Martynenko, P. P. Matishevsky, M. I. Melnik, V. A. Misliviy, P. P. Mikhaylenk, S. S. Miroshnichenko, A. A. Muzyki, D.Y. Nikiforchuk, V. I. Osadchy, G. O. Radov, A. V. Savchenko, O. V. Starkov, V. V. Stashis, A. H. Stepanyuk, V. Ya. Tatsya, B. M. Trubnikova, V. O. Tulyakov, G. A. Tumanov, P. L. Fris, Yu. O. Frolov, M. I. Havronyuka, V. B. Shabanov, V. I. Shakuna, V. E. Yuzhanina, N. M. Yarmish, O. N. Yarmisha, S. D. Yatsenka, M. M. Yatsishina and other researchers. Despite of a significant amount of works from the called perspective, we have to note full authority that the question of introduction of foreign experience in practice of investigation of the crimes committed in penal institutions was investigated by only superficially certain scientists: A.V. Ishchenko, N. V. Karpenko, V. A. Sas, M. M. Serbin.

Statement of a task. We consider expedient by the analysis of foreign scientific sources and the corresponding information reviews in the sphere of functioning of penal institutions of a number of the countries to investigate foreign investigation of crimes which are committed in penal institutions.

Statement of the main material. The approaches noted *teoretiko-metodologichni* fully belong to the maintenance of questions which are connected with studying of foreign positive experience of investigation of the crimes committed in penal institutions. Let's notice that in this direction also legal practice by the abroad is rather important.

Deserves in this regard attention of experience of some European states. According to provisions §314 the Code of Criminal Procedure of the Federal Republic of Germany (a plot of Germany), the appeal complaint can be made both in writing, and orally with a drift to the protocol of court session. Besides, if the complainant is kept under guard (in particular, in corrective labor colony), he has the right to submit the oral appeal by a drift it to the protocol of the corresponding local judge in the place of contents (§ 299 Codes of Criminal Procedure of Germany) [3, page 621]. Yes, according to Art. 20 of the Code of Criminal Procedure of the Republic of Lithuania and the Code of Criminal Procedure of Georgia, proofs the actual data and information submitted in accordance with the established procedure which confirm admit court or disprove circumstances which matter for business [3, page 656]. At the same time, in a different way ways in this context went in the Republic of Estonia, namely - to the Code of Criminal Procedure the absent concept "proof", and the list of types of proofs is only provided [3, page 656].

Besides, as O. Yu. Tatarov established, the analysis of the legislation of the countries of the former Soviet Union gives the grounds to claim that sources of their criminal procedural law are not limited only to norms of the Criminal Procedure Code. Also the provision of the Constitution, the decision of judicial authorities, the international contracts and so forth objectively concern to them [4, page 557] that is important from the review of the fact that in penal institutions of Ukraine foreign convicts who committed the so-called continued crimes on whom investigation is conducted according to the special procedure provided by chapter 43 of the Code of Criminal Procedure of Ukraine "The international legal aid at carrying out procedural actions" keep. In particular, are carried to sources of criminal procedural law in the Republic of Kazakhstan: The constitution, the Constitutional laws Codes of Criminal Procedure, the international contracts, other obligations of the Republic of Kazakhstan, and also the resolution of the Constitutional and Supreme Vessels (according to h 2 century of 1 Code of Criminal Procedure of Ukraine, the criminal procedural legislation of Ukraine consists of the relevant provisions of the Constitution of Ukraine, international treaties, consent to which obligation is provided by the Verkhovna Rada of Ukraine, this Code and other laws of Ukraine).

To criminal procedurally legislation of Latvia as it follows from contents of Art. 1 of the Code of Criminal Procedure, only this Code belongs.

Let's notice that to the teoretiko-priklayena also other directions of reforming of pre-judicial investigation, including in the sphere of performance of punishments which take place in the former Post-Soviet republics matter. In particular, in Georgia and Latvia the prosecutor at the same time is also body of pre-judicial investigation, and carries out function of supervision of criminal implementation [4, page 565].

In Art. 82 of the Code of Criminal Procedure of the Republic of Moldova the person who participates in this investigative action is called "the procedural assistant".

In Art. 49 of the Code of Criminal Procedure of Republic of Belarus definitely that in case at initiation of legal proceedings of the basis for recognition of the person by the victim absent, this decision is made immediately after establishment of the corresponding bases.

In Art. 81 of the Code of Criminal Procedure of Armenia rather in details affirmed rights and the witness's duties.

As O. Yu. Tatarov, in view of decay of some provisions of pre-judicial investigation about it drew a conclusion that were not repaid, when updating the domestic legislation it is necessary to combine deliberately the standards accepted in legal systems of foreign countries with acquisition of the existing Code of Criminal Procedure of Ukraine as the majority of its hole and institutes, including with the acquired changes and additions, is checked by practice and is recognized rather effective [4, page 584].

Not less interesting and instructive in this regard there is also an experience of criminal and procedural activity of the Western European countries and the USA. In particular, by the legislation of Italy takings prisoner, removal of information from communication channels, in some cases recording of testimony, control of observance of terms of pre-judicial implementation is exercised by the special judge from the previous investigation (GIP) [5, page 672].

Powers of jurisdictional character during pre-judicial investigation by the legislation of France it is also provided to the judge on freedoms and the conclusion who was entered by the Law of June 15 in 2000 No. 2000-516 "About protection of a presumption of not guilt and the rights of the victim" [5, page 672-673].

In the countries with competitive model of criminal process (such as the USA or Great Britain), the party of protection is absolutely independent assembled proofs including indications, from the party of charge, at the same time can bring together them as independently, and with involvement of private detectives.

We consider that the party of protection in domestic criminal implementation also has to be balanced in the rights with the party of charge concerning granting in court of proofs in the form of the indications or explanations collected by it. Near it it should be noted that the indication from what others have told is rather contradictory institute of criminal implementation as it was unknown to until recently Ukrainian criminal procedural law. It came to us from criminal procedural law of the USA in which the whole theory of admissibility of indications from what others have told as proofs is developed. By the criminal procedural legislation of the USA, any

information which does not concern personal knowledge of the witness belongs to such indications, and is received from the third parties. Such statement of the witness usually pulls for itself denial of the defender of other party and the court can forbid jurors to take this statement note. However from the general rule of inadmissibility of indications from what others have told as proofs there is an exception, namely it: the statement of the person which was on the verge of death; spontaneous statements - statements which the person does in hollow, without having time for their considering; the statements made by the witness out of the courtroom and in writing or are otherwise recorded (such applications can be submitted as proofs provided that the witness in court will confirm their reliability); statements of the third parties which can expose them in commission of illegal act; documents, records, certificates and so forth [6, page 377].

In France of powers from criminal prosecution, supervision of bodies of investigation and the management of them, supports of charge of court during consideration of criminal cases, control of legality of judicial acts, ensuring performance of sentences and the decision of judicial authorities rely on prosecutor's office. Bodies of prosecutor's office in France are a part of the system of the Ministry of Justice. Prosecutors are supervised also control of heads of the highest level and are subordinated to the Minister of Justice. The Attorney-General at Court of cassation with the device takes the special place in system of bodies of prosecutor's office as its functions are limited to performances in this court. At each Court of Appeal there is an Attorney-General with the assistants, main of which has a rank of the general lawyer. Republican prosecutors (so in France call prosecutors of the lowest instance, however they have large powers) are at correctional courts and carry out criminal prosecution behind all criminal cases around action of this court. They personally or through the deputies hold charge of most juries, of correctional courts, and also, in case of need, in police vessels [7, page 170-171]. Bodies of a pretrial investigation of France in the activity are guided by standards of the Constitution of France in 1958, KK and the Code of Criminal Procedure of the Law on judicial system, Ordonansu No. 45, the Organic Law "About the Status of a Magistracy", the Law of France "About strengthening of safety and protection of freedom of the person" of 02.02.1981, the Provision on gendarmerie and the ratified international legal acts.

In Italy criminal prosecution is carried out by divisions of Department of public safety of the Ministry of Internal Affairs (in particular, directorates criminal, preventions, road, zalznodorozhne, boundary and post police). Italy, besides, exists: The case of the state police operating in structure of the Ministry of Internal Affairs; The Case of carabinieri that is under supervision of the Ministries of Defence and Internal Affairs; The Financial guard intended for ensuring compliance with laws in the sphere of economy, finance and trade, subordinated to the Ministries of Defence and finance and the so-called Forest guards of the Ministry of Agriculture and the woods designed to fight against violations of the law about environmental protection. In practice such structure often leads to duplication in work (especially polices and carabinieri), contradictions and transposition of responsibility. The similar situation, however something is less expressed, is observed in France, Spain, the Netherlands, Belgium and other Western European countries.

In Germany of implementation of criminal prosecution, in particular making decision on its beginning or end, clarification of the facts of the case and collecting proofs is the main task of prosecutor's office of Germany. In system of division of the power the prosecutor's office is administrative department in system of executive power. At the same time organizationally bodies of prosecutor's office belong to judicial system, namely: in each court of the general jurisdiction there is the relevant prosecutor's office. At the Supreme federal court of function of prosecutor's office carry out the general federal prosecutor and federal prosecutors are subordinated to it (all of them act under the general guide of the Minister of Justice of the Federal Republic of Germany (FRG)). At the supreme courts of the earth, vessels of the earth and local vessels the corresponding prosecutors act, the general management of which is performed, in turn, by the Minister of Justice of each of lands; respectively the land justice department exercises supervision of bodies of prosecutor's office of that earth on which they are territorially located [8, page 151]. At the same time Criminal crimes are investigated by police which is subordinated to the federal authority or the Minister of Internal Affairs of the respective earth. The police of Germany works as a part of the Ministry of Internal Affairs. The federal criminal police as the

general service of Federation and Lands is created in 1951 for fight against criminal crime in the territory of federation. It can carry out criminal prosecution at the request of the land power or according to the order of the federal Minister of Internal Affairs. At the same time the Federal criminal police is the center of information and communication between all police services of Germany from prevention of crimes [7, page 152-153]. A legal basis of activity of bodies of a pretrial investigation of Germany an e:konstitution of Germany in 1949, the Federal law "About Judicial System", the Code of Criminal Procedure of Germany, the Provision on organizational structure of prosecutor's office, Regulations of prosecutor's office and the ratified international legal acts.

Within inkvizitsionny system of the investigation (in which the investigation exposes the criminal) there are two basic models of interaction of criminal police with prosecutor's office and courts. In the first model the general supervision over the investigation is exercised by court, in the second - prosecutor's office. In the countries with the developed democracy, actually, investigation is made by criminal police, and courts and prosecutor's office have no operational opportunities for this purpose. The first model is applied in such countries as: France, Luxembourg, Spain (for the ranks defined the evil). The second model works in Italy, the Netherlands, Germany, Portugal [7, page 166-167].

Conclusion of this research allows to generalize: first, the legal acts adopted by the EU and which regulate activity from investigation of crimes which encroach on a legal order of several member countries of the Union work in EU member states. At the same time cooperation on fight against crime acts as one of the most important directions of uniform all-European policy. Noted direction is regulated by enactments of the EU, namely - the Contract on the EU in 1992, the Amsterdam contract in 1997, the contract of Nice in 2001, the Convention on creation of the European police department and acts of the theoretical right. Counteraction to heavy and especially serious crimes which constitute extreme danger to Union member countries is priority tasks to cooperation of police and judicial authorities of the states - participants of the EU in the sphere criminal and legal. For performance of the specified task in the EU the European police department - Europol was created [8, page 57].

Secondly, also scientific and practical approaches which developed in the Western European states and the USA concerning pre-judicial investigation are interesting. In particular, in France after search inquiry the competitive pretrial investigation is held, namely: the investigator accepts business to the implementation and carries out with the assistance of the parties of action within the charge brought by the prosecutor. In Germany the pretrial investigation is practically absent - in search investigation about application of actions of coercion and legalization of proofs the investigative judge accepts. And Though he periodically enters process behind the petition of the parties, however does not accept business to the implementation. In Great Britain and the USA police investigation is not considered criminal and procedural activity at all and is conducted administratively. At the same time activity of police is regulated by the rule on an exception of the evidence obtained with violation of the appropriate procedure. It is more than that, legally the police and prosecutor's office work as the parties which "deliver" material for pre-judicial consideration [4, page 635].

Thirdly, we come to the only provision that in the world there are two leading "national" types of criminal process: romano-German and anglosaksky. At the same time, as it is established as a result of special scientific research, one of the main divergences between them overwhelming value has the criminal right or legislations, or jurisprudence. Near it it is necessary to recognize that recently, the accurate tendency concerning rapprochement of these legal systems was outlined, namely - if in the romano-German right the rule-making role of jurisprudence, then grows in the states of anglosaksky aspiration - the legislation, at the same time the court from body of law-making is transformed to body right applicable. Let's notice that from a position of "historical" typology, all modern criminal and procedural systems in democratic society belong to public claim competitive type in which both private, and public interests are provided. At the same time the search principles inherent in the initial stage of implementation on business, and competitiveness - mostly dominates in the following stages.

Fourthly, are stated teoretiko-prikladn_ approaches and positive foreign experiment on questions of investigation of crimes, including in penal institutions, and put the methodological

soil during the determining and justification of the evidence-based offers directed to improvement of a legal mechanism of pre-judicial investigation in Ukraine.

REFERENCES:

1. Klimkin V.M. Kriminologichni zasady zapobigannya nasilniczkij penitenciamij zlochinnosti v Ukrayini: Dy`s...kand. yury`d. nauk: 12.00.08. – Odesa, MGU, 2014. – 234 s.
2. Pozhari i besporyadki : tyuremnaya sistema Latinskoj Ameriki – v krizise [per. Yu. Aleksandrov] // Vedomosti ugovovno-ispolnitelnoj sistemi. – 2011. – № 2. – S. 43–44.
3. Barash Ye.Yu. Organizacijno-pravovi zasady diyalnosti ustanov vikonannya pokaran : dis. ... kand. yurid. nauk : za specz. 12.00.07 / Ye.Yu. Barash. – Xarkiv, 2006.
4. Tatarov O.Yu. Dosudove provadzhennya v kriminalnomu procesi Ukrayini: teoretiko-pravovi ta organizajni zasady (za materialami MVS)[Tekst]: [monografiya] / Tatarov O.Yu. – Doneczk: TOV «VVP «Promin`», 2012. – 640 s.
5. Pravova doktrina Ukrayini: u 5 t. –X.: Pravo, 2013. – T. 5.: Kriminalno-pravovi nauki v Ukrayini: stan, problemi ta shlyaxi rozvitku / V.Ya. Tacij, V.I. Borisov, V.S. Batirgareyeva ta in.; za zag. red. V.Ya. Taciya, V.I. Borisova. – 1240 s.
6. Carmen Rolando V. del. Criminal Procedure: Law and Practice. – [2nd ed.]. / Rolando V. del Carmen. – Pacific Grove, California: Brooks/Cole publ., 1991. – 483 p.
7. Porivnyalne pravoznavstvo : [kurs lekcij] / [L. V. Golyak, A. S. Maczko, O. V. Tyu- rina]. – K. : MAUP, 2004. – 200 s.
8. Gribovskaya N. N. Mesto i rol Evropejskogo poly`cejskogo vedomstva v realizaci i edinoj ugovovnoj politiki Evropejskogo Soyuza / N. N. Gribovskaya // Rossijskij sledovatel. – 2006. – №9. – S. 56–58.